

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ หัวหน้างานในฝ่ายการเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล อ.ก.ค.จังหวัด (สายผู้แทนข้าราชการครู) กปจ. (สายผู้แทนข้าราชการครู) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

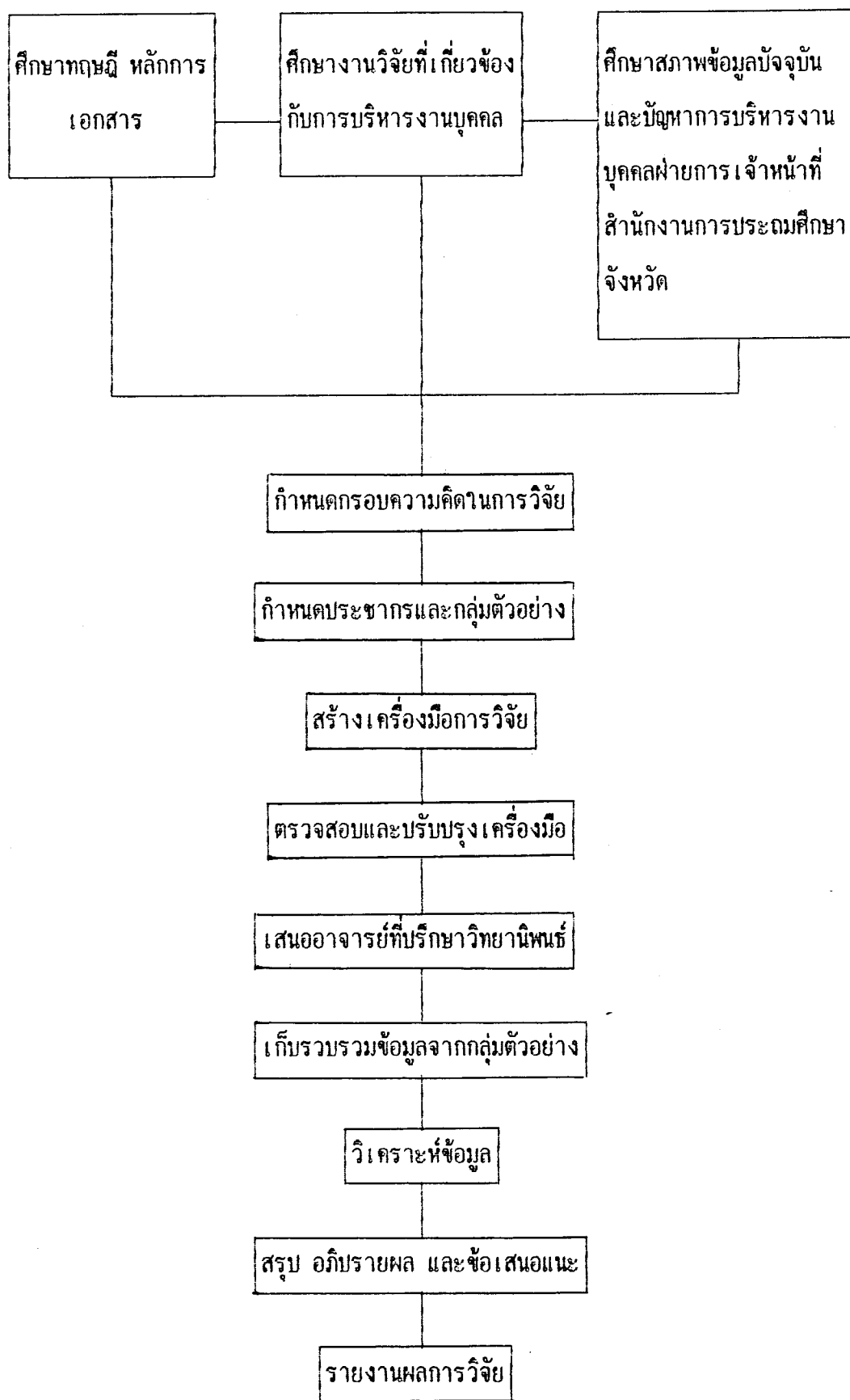
3.1 ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลตลอดจนศึกษาสภาพข้อมูลปัจจุบัน และปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย จากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) เสนอเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 6) ทดลองใช้ (Try out) ปรับปรุงแก้ไข
- 7) จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
- 8) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
- 10) สรุปผลการวิจัย และเสนอผลการวิจัย

ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ที่มีอำนาจในการบริหารงานบุคคล เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ และให้ความเห็นชอบในการดำเนินการบริหารงานบุคคล และผู้ที่ปฏิบัติตามนโยบายหรือตามคำสั่งของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คือ

- ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 19 คน
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 19 คน
- หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจำนวน 19 คน
- หัวหน้างานฝ่ายการเจ้าหน้าที่ จำนวน 76 คน
- เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลในฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดจำนวน 272 คน

(2) กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มผู้มีอำนาจอนุมัติหรือเห็นชอบการบริหารงานบุคคล และผู้ที่ปฏิบัติตามนโยบายหรือผู้รับบริการ คือ

- อนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด (อ.ก.ค. จังหวัด) เฉพาะสายผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 57 คน

- คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (กปจ.) เฉพาะสายผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 114 คน

- หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 253 คน

- หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 253 คน

รายละเอียดจำนวนประชากรที่ศึกษาตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามรายจังหวัดและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงาน	ประชากร					รวม
	ประถมศึกษาจังหวัด พอ.ปจ.	พช.พอ.ปจ.	หัวหน้าฝ่าย	หัวหน้างาน	เจ้าหน้าที่	
			การเจ้าหน้าที่			
1. อุดรธานี	1	1	1	4	16	23
2. ขอนแก่น	1	1	1	4	16	23
3. หนองคาย	1	1	1	4	16	23
4. สกลนคร	1	1	1	4	16	23
5. เลย	1	1	1	4	12	19
6. หนองบัวลำภู	1	1	1	4	9	16
7. อุบลฯ	1	1	1	4	16	23
8. ร้อยเอ็ด	1	1	1	4	16	23
9. มหาสารคาม	1	1	1	4	16	23
10. ยโสธร	1	1	1	4	12	19
11. นครพนม	1	1	1	4	12	19
12. กาฬสินธุ์	1	1	1	4	16	23
13. มุกดาหาร	1	1	1	4	12	19
14. อำนาจเจริญ	1	1	1	4	7	17
15. นครราชสีมา	1	1	1	4	16	23
16. ชัยภูมิ	1	1	1	4	16	23
17. สุรินทร์	1	1	1	4	16	23
18. บุรีรัมย์	1	1	1	4	16	23
19. ศรีสะเกษ	1	1	1	4	16	23
รวม	19	19	19	76	272	405

ที่มา: (สพช. 2537)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรายจังหวัด และตำแหน่งหน้าที่
กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

สำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัด	ประชากร				รวม
	อ.ก.ค.	กบจ.	หัวหน้าการประม	หัวหน้างาน	
	จังหวัด		ศึกษาอำเภอ	การเจ้าหน้าที่	
1. อุดรธานี	3	6	17	17	43
2. ขอนแก่น	3	6	20	20	49
3. หนองคาย	3	6	12	12	33
4. สกลนคร	3	6	12	12	33
5. เลย	3	6	16	16	41
6. หนองบัวลำภู	3	6	15	5	29
7. อุบลฯ	3	6	16	15	40
8. ร้อยเอ็ด	3	6	9	16	34
9. มหาสารคาม	3	6	9	9	27
10. ยโสธร	3	6	10	9	28
11. นครพนม	3	6	14	10	33
12. กาฬสินธุ์	3	6	7	14	30
13. มุกดาหาร	3	6	7	7	23
14. อำนาจเจริญ	3	6	24	7	30
15. นครราชสีมา	3	6	14	24	47
16. ชัยภูมิ	3	6	13	14	36
17. สุรินทร์	3	6	17	13	39
18. บุรีรัมย์	3	6	17	17	43
19. ศรีสะเกษ	3	6	16	16	41
รวม	57	114	253	253	679

ที่มา: (สพช. 2537)

2) กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการดังต่อไปนี้

ก. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- (1) ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 คน
- (2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 คน
- (3) หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน
- (4) หัวหน้างานในฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 คน
- (5) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกเอาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดละ 4 คน รวมเป็น 76 คน

ข. กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- (1) อ.ก.ค. จังหวัด ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน
- (2) กปจ. ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกเอาครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดได้จำนวน 57 คน
- (3) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกเอากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ได้จำนวน 60 คน
- (4) หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ได้จำนวน 60 คน

รวมกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจำนวน 209 คน และกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 234 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 443 คน รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างที่ตามตารางที่ 3, 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการวิจัย กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง					
	ผอ.บจ.	ผช.ผอ.บจ.	หัวหน้าฝ่าย	หัวหน้างาน	เจ้าหน้าที่ การเจ้าหน้าที่	รวม
1. อุดรธานี	1	1	1	4	4	11
2. ขอนแก่น	1	1	1	4	4	11
3. หนองคาย	1	1	1	4	4	11
4. สกลนคร	1	1	1	4	4	11
5. เลย	1	1	1	4	4	11
6. หนองบัวลำภู	1	1	1	4	4	11
7. อุบลฯ	1	1	1	4	4	11
8. ร้อยเอ็ด	1	1	1	4	4	11
9. มหาสารคาม	1	1	1	4	4	11
10. ยโสธร	1	1	1	4	4	11
11. นครพนม	1	1	1	4	4	11
12. กาฬสินธุ์	1	1	1	4	4	11
13. มุกดาหาร	1	1	1	4	4	11
14. อำนาจเจริญ	1	1	1	4	4	11
15. นครราชสีมา	1	1	1	4	4	11
16. ชัยภูมิ	1	1	1	4	4	11
17. สุรินทร์	1	1	1	4	4	11
18. บุรีรัมย์	1	1	1	4	4	11
19. ศรีสะเกษ	1	1	1	4	4	11
รวม	19	19	19	76	76	209

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการวิจัย กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

สำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				รวม
	อ.ก.ค. จังหวัด	กบจ.	หัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ	หัวหน้างาน การเจ้าหน้าที่	
1. อุดรธานี	3	3	4	4	14
2. ขอนแก่น	3	3	4	4	14
3. หนองคาย	3	3	3	3	12
4. สกลนคร	3	3	3	3	12
5. เลย	3	3	3	3	12
6. หนองบัวลำภู	3	3	3	3	12
7. อุบลฯ	3	3	3	3	12
8. ร้อยเอ็ด	3	3	3	3	12
9. มหาสารคาม	3	3	3	3	12
10. ยโสธร	3	3	3	3	12
11. นครพนม	3	3	3	3	12
12. กาฬสินธุ์	3	3	3	3	12
13. มุกดาหาร	3	3	3	3	12
14. อำนาจเจริญ	3	3	3	3	12
15. นครราชสีมา	3	3	4	4	14
16. ชัยภูมิ	3	3	3	3	12
17. สุรินทร์	3	3	3	3	12
18. บุรีรัมย์	3	3	3	3	12
19. ศรีสะเกษ	3	3	3	3	12
รวม	57	57	60	60	234

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือหรือการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตร ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขอคำแนะนำ ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารงานบุคคล นักวิชาการทางการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน และปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล แจกกำหนดกรอบความคิดและวัตถุประสงค์การสร้างเครื่องมือ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

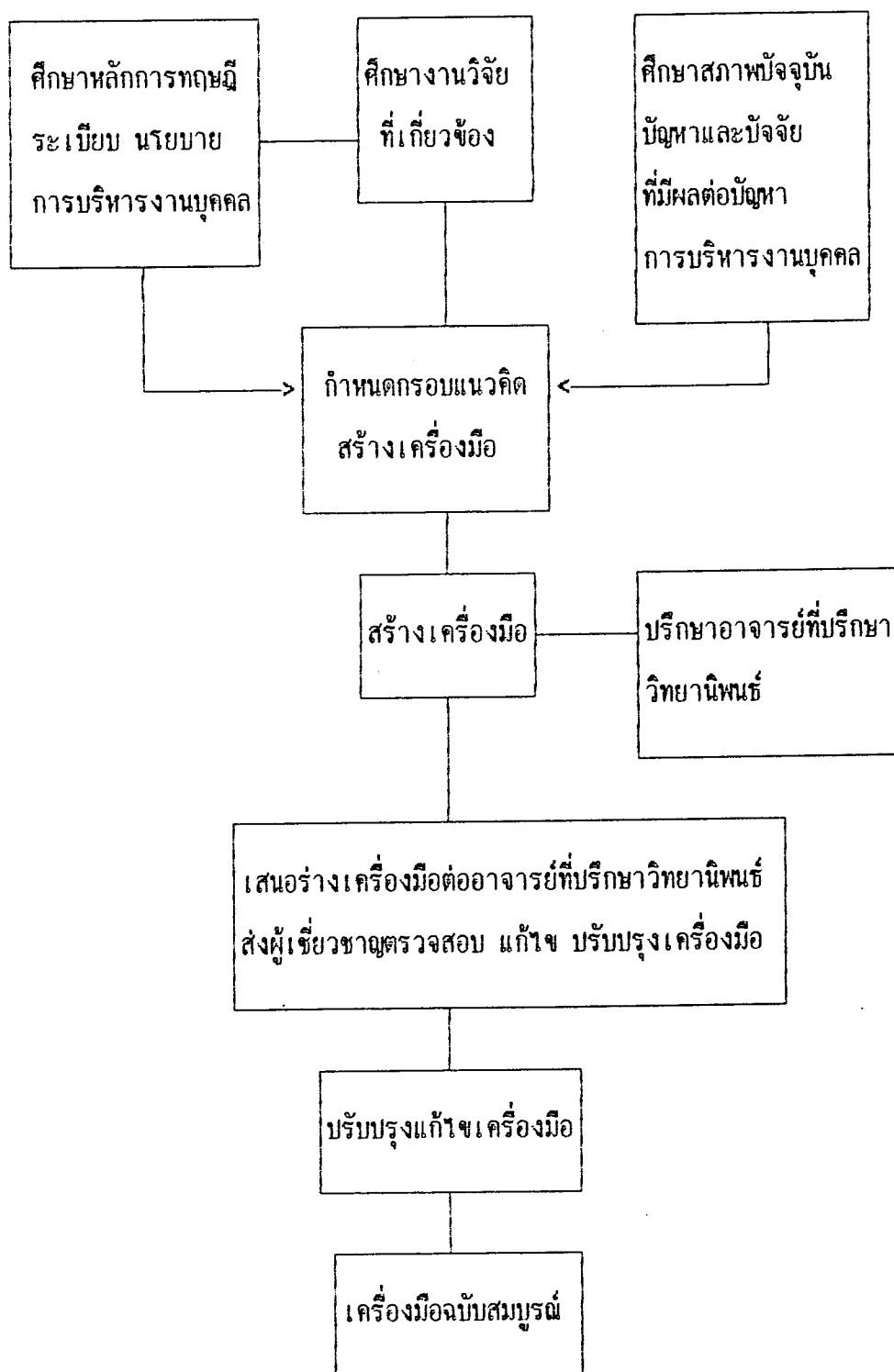
(2) ร่างแบบสอบถามตามขอบเขตของเรื่องที่จะศึกษาแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมกับเนื้อหาและภาษาที่ใช้

(3) เสนอร่างเครื่องมือต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำเครื่องมือไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(4) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)

(5) เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือตามแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ฐานการวิจัย

2) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา อายุราชการ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ตำแหน่งปัจจุบัน และเป็นการหรือเคยเป็นคณะกรรมการในองค์กรกลางการบริหารงานบุคคล

ตอนที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลด้านเจ้าหน้าที่บริหารบุคคล ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การได้รับการสนับสนุน และวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระเบียบหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และการได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ

3) การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านต่างๆ ดังนี้

(1) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญหรือตรวจสอบความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงในด้านเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ภาษา

(2) การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ได้นำไปทดลองกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ หัวหน้างานฝ่ายการเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล จำนวน 40 คน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (α) ของครอนบาค (Cronback

coefficient alpha) อ้างอิงในประยูร อาษานาม (2534) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน 2537 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2537
- 2) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 443 ชุด ได้รับกลับคืน 419 ชุด คิดเป็นร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ และที่ได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1. ผู้ปฏิบัติงาน	209	197	94.25
2. ผู้เกี่ยวข้อง	234	222	98.87
รวม	443	419	94.58

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ตามรายละเอียดดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ
- 2) ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล
วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน
เพื่อประเมินค่า ดังนี้

(1) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

(2) ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง มีผลมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีผลมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีผลน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีผลน้อยที่สุด